SINDIKAT KRIMINALISTIČKE POLICIJE
Nehajska 7, 10000 Zagreb
SKP - OIB: 81963583820 http://www.skp.hr

Urudžbeni broj:	Način slanja:	Datum:	Broj tiskanih primjeraka: 6
SKP-I-02-27/2017.	poštom/elektroničkom poštom	23.11.2017.	

Naslovljeno:
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
n/r ministra g. Davora Božinovića
/Zagreb, Savska cesta 39/

Poziv na broj:	Broj stranica: 5	PRILOZI:
-naš broj SKP-I-02-13/2017. od 16.05.2017.		

Predmet: PROBLEMI U RADU U VEZI ZID ZKP-a, obavijest.-

Poštovani gospodine ministre,

Sindikat kriminalističke policije ovim putem želi još jednom upozoriti Vas i širu javnost sa izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku koje stupaju na snagu 1. prosinca 2017., a kojima se drastično zadire u dosadašnji način rada policije i znatno otežava provođenje izvida kaznenih djela.

Napominjemo da smo u fazi izrade konačnog prijedloga ZID ZKP-a, o očekivanim problemima u radu povodom planiranih izmjena članka 208. ZKP-a koji regulira prikupljanje obavijesti tijekom izvida kaznenih djela, već obavijestili odgovorne osobe u Ministarstvu pravosuđa i Ministarstvu unutarnjih poslova, našim dopisom broj: SKP-I-02-13/2017. od 16. svibnja 2017. godine.

O tome smo upoznali i predstavnike MUP-a na radnom sastanku koji je sa policijskim sindikatima održan 22. rujna 2017. u Kabinetu ministra, koji je u Vaše ime sazvao i vodio pomoćnik ministra g. Ante Delipetar, a kojem je prisustvovao i glavni ravnatelj policije g. Nikola Milina. Tada smo zatražili da se svi pobrojani problemi u vezi zadnjih izmjena ZKP-a obavezno navedu u zapisniku sa sastanka te smo otvoreno najavili da ćemo navedeni zapisnik naknadno pribaviti temeljem Zakona o pravu na pristup informacijama i objaviti na internetskim stranicama Sindikata kriminalističke policije.

Nakon što smo 7. studenog 2017. pribavili zapisnik s navedenog radnog sastanka, svjedočili smo neispričivom potezu MUP-a jer u zapisniku nije navedena niti jedna jedina riječ u vezi problema na koje smo skrenuli pozornost oko zadnjih izmjena ZKP-a. Nadali smo se da Ministarstvo neće nastaviti sve po starom jer smo se i u mandatu Vašeg prethodnika g. Vlahe Orepića uvjerili da se u zapisniku sa sastanka namjerno izostavljaju neki iznimno bitni problemi na koje je tijekom radnih sastanaka ovaj sindikat ukazivao odgovornim osobama u MUP-u.

Budući je posljednjim izmjenama članka 208. ZKP-a pozicija policije još jednom dodatno otežana, sasvim je realno za očekivati da će u narednom razdoblju doći do značajnog pada broja razriješenih kaznenih djela pa stoga smatramo da bi naši građani, koji nas plaćaju da se brinemo za njihovu sigurnost, svakako trebali biti upoznati s tim.

Na negativne posljedice izmjene ZKP-a na rad policije, upozoravali su i suci koji su bili u radnoj skupini za izradu dopuna i izmjena ZKP-a, kao što je primjerice g. Ivan Turudić, predsjednik Županijskog suda u Zagrebu, koji je prilikom intervjua Jutarnjem listu 9. rujna 2017., odgovarajući na upit novinara hoće li što promijeniti izmjene ZKP-a koje 1. prosinca 2017. stupaju na snagu, izjavio: *"Mislim da neće pridonijeti efikasnijem kaznenom progonu. Policija je imala puno bolje izvore informacija kada je ispitivanja provodila kao obavijesne razgovore s građanima. Bojim se, a tu nisam usamljen, da će svi ljudi koji postanu osumnjičenici tijekom obavijesnog razgovora ušutjeti istog časa kada dobiju obavijest o statusu, pravo na branitelja, obavijest da se razgovor snima i mogućnost da ne odgovaraju na pitanja."* Ono što nas posebno brine te izaziva našu nevjericu je odnos i uloga koju su predstavnici MUP-a imali u radnoj skupini za izradu dopuna i izmjena ZKP-a, obzirom da je naprijed spomenuti g. Ivan Turudić, kao jedan od članova radne skupine, tom istom prilikom javnost upoznao i da su na tim izmjenama ZKP-a silno inzistirali predstavnici MUP-a, a kada su izmijenjeni članci zakona koji reguliraju ovlasti policije, da su izgubili interes za sudjelovanje u daljnjem radu radne skupine.

Nadalje, u stručnim krugovima se naglašava kako će položaj policije od 1. prosinca 2017. biti iznimno osjetljiv zbog teškoća u razlikovanju između različitih procesnih uloga u prethodnom postupku. Naime, policijskim službenicima je objektivno u velikom broju situacija teško procijeniti trebaju li prema određenoj osobi postupati kao prema građaninu ili kao prema osumnjičeniku.

Kod raznih kaznenih djela s kojima se policija susreće u svojoj svakodnevnoj praksi, pri izlasku na mjesto događaja policijski službenici zatečene osobe jednostavno moraju pitati što se dogodilo, pri čemu je moguće da tom prilikom, ne znajući, razgovaraju i sa osumnjičenom osobom, zbog čega će se sva takva prikupljanja saznanja ubuduće proglasiti nezakonitima jer je došlo do miješanja procesnih uloga u prethodnom postupku. Stoga se postavlja pitanje kako će kod određenih kaznenih djela policija bez tih početnih razgovora, koji su jedini izvor saznanja za određeni događaj, uopće okvalificirati kazneno djelo, utvrditi tko je žrtva kaznenog djela, tko je presumptivni svjedok, a tko počinitelj.

Jedan od klasičnih primjera je masovna tučnjava, kada policijski službenik dolaskom na mjesto događaja, gdje su potencijalno svi osumnjičeni, ne može nikoga pitati za sami događaj i okolnosti pod kojima se događaj zbio jer, ukoliko se radi o osumnjičenoj osobi, takvo ispitivanje potrebno je provesti isključivo u zakonom propisanoj formi ispitivanja i snimiti uređajem za audio-video snimanje, uz prethodno uručivanje pisane pouke o pravima osumnjičenoj osobi (članak 208.a ZKP-a). U slučaju da se akteri takvog događaja privedu u prostorije policije, takve osobe, među njima i osumnjičenici koji još uvijek nisu utvrđeni, nisu dužne ništa iskazivati i policijski službenici imaju zakonsku obvezu takve privedene osobe odmah pustiti, bez obzira što se i nakon toga nije došlo do saznanja o okolnostima samog događaja (članak 208.b ZKP-a).

Sličan potencijalni slučaj, u kojem je vrlo upitno da li će policija moći nešto konkretno i korisno utvrditi, a koji može i organizacijski biti kompliciran za policiju, iznio je g. Damir Kos, sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske, također član radne skupine za izradu dopuna i izmjena ZKP-a, u intervjuu Jutarnjem listu od 5. kolovoza 2017., citiramo: *"Zamislite tulum na kojemu je bilo dvadeset ljudi i dogodilo se ubojstvo. Policija treba ispitati njih devetnaest, ali su svi potencijalni osumnjičenici. To znači da svakog treba uputiti na pravo na odvjetnika i sa svakim treba snimiti razgovor."*

Osim toga, previše je i prijepornih tumačenja u vezi posljednjih izmjena ZKP-a koja mogu rezultirati neujednačenom policijskom praksom, primjerice, što je sa poligrafskim ispitivanjem, kako će se tretirati provjera i utvrđivanje alibija, kako će se ispitivati djeca počinitelji kaznenih djela, kako postupati u određenim slučajevima samoprijave kaznenog djela, kako postupati u situacijama kada je žrtva istovremeno i počinitelj kaznenog djela itd.

S tim u vezi, veliki problem su i "edukacije" policijskih službenika koje su do sada provedene. Namjerno smo navedenu riječ stavili pod navodnike jer su policijski službenici upoznati sa zadnjim izmjenama i dopunama ZKP-a, ali pritom nisu dobili nikakve konkretne odgovore na brojna pitanja iz svakodnevne prakse, odnosno rečeno im je da će se svi problemi rješavati u hodu i da će praksu sami stvarati. Još više smatramo problematičnim što te "edukacije" nisu prošli policijski službenici temeljne policije jer oni uglavnom prvi izlaze na mjesto događaja i vrlo lako se u brojnim situacijama može dogoditi da zbog neznanja prekrše procesna prava osumnjičenika, odnosno da se zbog njihovih pogrešaka kasnije na sudu neki ključni dokaz izdvoji iz spisa kao nezakonit.

Kao i kod ranijih izmjena ZKP-a, i ovaj put nam se čini kako Ravnateljstvo policije ne želi preuzeti odgovornost kada je u pitanju novi obrazac zapisnika o ispitivanju osumnjičenika, uz opravdanje da se radi o previše složenim i prenormiranim dijelovima ZKP-a. Očito je taj nezahvalni posao puno lakše prepustiti običnim policijskim službenicima koji će ponovno biti primorani snalaziti se kako znaju i umiju, a zbog toga će se, sasvim sigurno, događati neujednačeno postupanje čak i unutar iste ustrojstvene jedinice MUP-a. Iako se dan primjene zakonskih izmjena približava, do sada nisu izrađeni čak niti novi obrasci službenog poziva i pouke o pravima osumnjičenika.

Više članova Sindikata kriminalističke policije također nam je ukazalo i na moguće tehničke probleme koji mogu nastati u slučaju kvara uređaja za audio-video snimanje osumnjičenika. Bojimo se i pomisliti što će se tada dogoditi i kakav kolaps će nastati jer smo već upoznati da Ministarstvo nije bilo u stanju nekoliko mjeseci popraviti takav uređaj za snimanje u jednoj ustrojstvenoj jedinici u PU zagrebačkoj, a niti su kupljeni mobilni zamjenski uređaji za snimanje koji bi se u tom slučaju mogli privremeno ustupiti na korištenje.

Ujedno oštro protestiramo što se godinama broj zaposlenih daktilografa u MUP-u smanjuje prirodnim odljevom, dok novih zapošljavanja nema. Više puta smo odgovorne osobe u MUP-u upozoravali na razna administrativna opterećenja policijskih službenika koji su posljednjih godina, između ostalog, postali i zapisničari (što prilikom zaprimanja prijava od građana u operativnom dežurstvu, što prilikom provođenja dokaznih radnji ispitivanja svjedoka i okrivljenika, zatim prilikom provođenja prekršajnih obrada itd.). Već vidimo kako će se ovaj kronični nedostatak daktilografa dodatno negativno reflektirati na policijske službenike zbog stalnih ispitivanja osumnjičenika koja će se provoditi. Još jednom ponavljamo da je to apsolutno neprihvatljivo za našu struku, a osim toga policijski službenici za te poslove nisu stručno osposobljeni niti im je to u opisu radnog mjesta, a pritom im se, uz evidentnu sporost, prečesto potkradaju i razne greške u pisanju.

Vjerujemo da Vam ovom prilikom nije potrebno posebno objašnjavati kako ovakve stalne izmjene zakona stvaraju veliku pravnu nesigurnost, odnosno kako nedostaci u preciznosti određene pravne norme rezultiraju nagađanjem o njezinu smislu i sadržaju te neujednačenom policijskom praksom.

U kontekstu aktualnog trenutka u kojem je suvremeno hrvatsko društvo suočeno s brojnim novim prijetnjama, ovakve izmjene i dopune ZKP-a kojima se ograničava i otežava policijski posao, mogu se samo negativno reflektirati na sigurnost naših građana. Zbog svega iznesenog, kao i najava da će uskoro početi

izrada potpuno novog Zakona o kaznenom postupku, Sindikat kriminalističke policije zahtijeva hitnu odgodu stupanja na snagu navedenih izmjena ZKP-a jer se protivimo da još jednom "rješavamo stvari u hodu".

Ako se ne prihvati ovaj jedini razuman zahtjev, pitamo Vas isto ono što se pita i naša javnost, tko će preuzeti odgovornost kada neki teški zločinac, koji je počinio brutalno i odiozno kazneno djelo, zbog propusta policije uzrokovanih isključivo novom zakonskom regulativom, ne bude osuđen?

U očekivanju žurnog pisanog odgovora, srdačno Vas pozdravljamo.

S poštovanjem,

za Sindikat kriminalističke policije
Tomislav Štambuk
Predsjednik

O TOME OBAVIJEST:
-MUP RH, n/p pomoćnika ministra, g. Ante Delipetar;
-MUP RH, n/p državnog tajnika, doc. dr. sc. Robert Kopal;
-MUP RH, n/p glavnog ravnatelja policije, g. Nikola Milina;
Ministarstvo pravosuđa **Ulica grada Vukovara 49, 10 000 Zagreb, n/p ministra , g, Dražena Bošnjakovića**
-MUP REPUBLIKE HRVATSKE (MOLIMO POSTAVITI NA OGLASNE PLOČE) ✓ Članstvu SKP-a ✓ Kabinetu ministra ✓ Upravama u sjedištu ✓ Ravnateljstvu policije ✓ Policijskim upravama ✓ Policijskim postajama
-SVIM MEDIJIMA U RH.-